

NOUVEL ALPHABET
FRANÇAIS

ՖՌԱՆՍԵՐԷՆ
ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՌԱՅԱՅԻՆՈՒԹԵԱՄԻ

Ի ՊԷՏՍ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ՅՕՐԻՆԵՑ

Բ. Մ. ՎՈՐԱԶԵԱՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վա. երացեալ յիստ. ևն. Խորհրդոյ
Ազգ. կեդր. վարչութեան

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
1889

ՄԱՐԿԱՆԻ
ՊԱՐԿԱՆԻ
ՄԱՐԿԱՆԻ
ՊԱՐԿԱՆԻ

ՖՈՒԱՆՍԵՐԷՆ ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԵԱՄԲ

Ի ՊԷՏՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ՅՕՐԻՆԵՑ.

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վաւերացեալ յիւսումն . Խորհրդոյ
Ազգ . Կեդր . Վարչութեան

Կ . ՊՈՒԼԻՍ

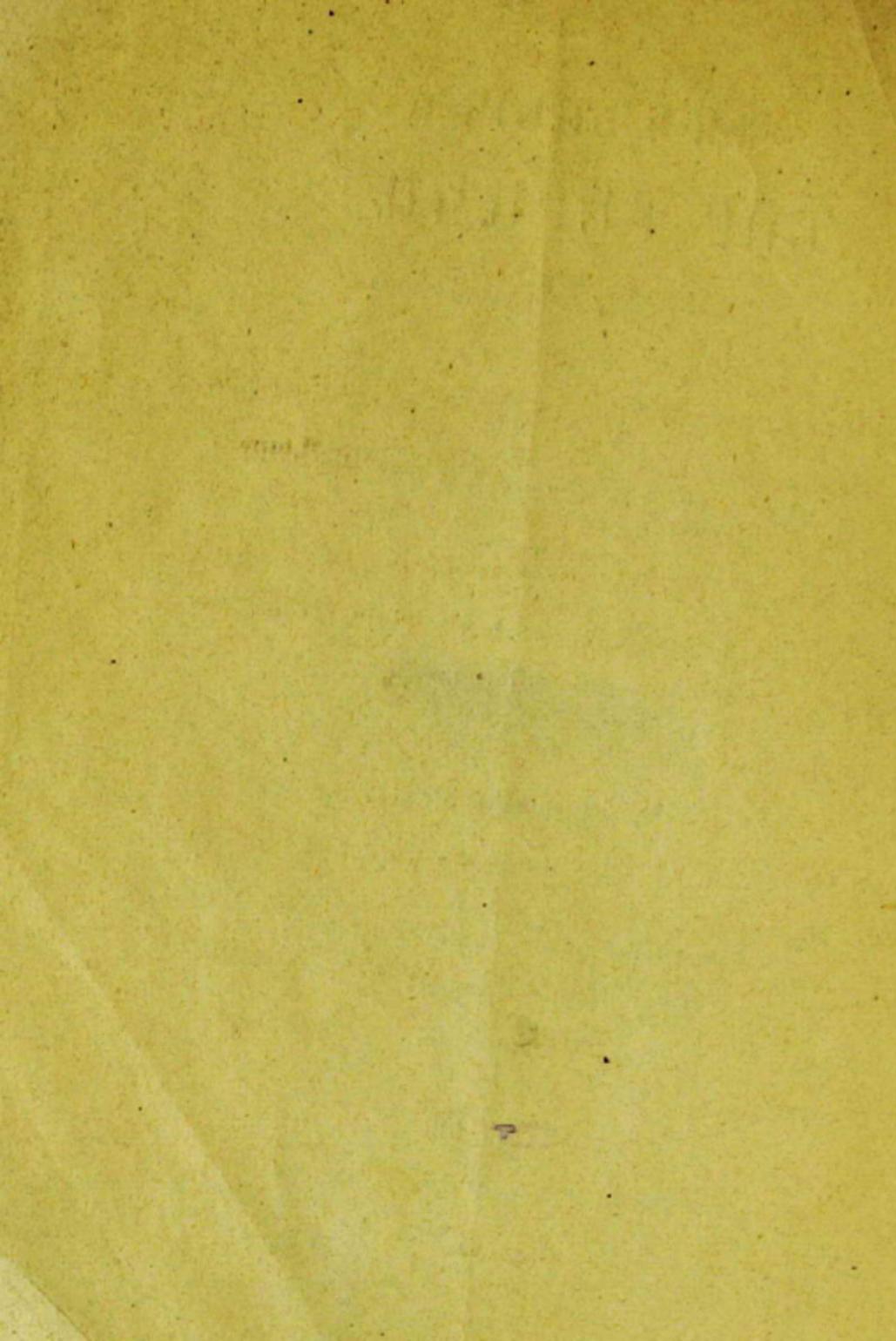
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ս . ԵԱԶԸՃԵԱՆ

1889

Wick, S, Aratgou

ԼՍԿ ԱՆՐ ՔԻՏՈՒԹԵՐՈՒՆՆԵՐԻ
ՓՈՒՆԴԱՄԵՆՏԱԼ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՍԿԱԳՆԱԿ

ԱԶԴ

Գործոյս առաջին տպագրութեան՝ քիչ ժամանակի մէջ՝ սպառումեն էւ մանաւանդ Ազգ. կեդր. վարչութեան Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ վաւերացումեն քաջալերեալ, սոյն երկրորդ տպագրութիւնը գրեթէ կըրկնասպառիկ ճոխացուցինք, մեր էւ այլոց բելսդրած բարեփոխութիւնները մուծանելով անդ:

Հարկ չկայ ըսել թէ սոյն փոքրիկ գործն մեծապէս կը դիւրացնէ Յռանսերէնի ընթերցումն, էւ լիայոյս ենք որ այս երկրորդ տպագրութիւն, առաւել քան զառաջինն, ընդունելութիւն պիտի գտնէ ազգային վարժարանաց մէջ յօգուտ Հայ մանկտւոյն:

Բ. Մ. Պ.

Գ Լ Խ Ա Գ Ի Ր

A B C D E F

G H I J K L

M N O P Q

R S T U V

X Y Z

ԲՈՒՆՈՐԱԳԻՐ

a b c d e

f g h i j

k l m n o

p q r s t

u v x y z

ՆԱԽՆԱԿ ԱՆ

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆԻ

Ֆուանսերէն լեզուին տառերը 25 հաս են .

A	a	ա	N	n	ևգ
B	b	պէ	O	o	օ
C	c	սէ	P	p	բէ
D	d	տէ	Q	q	քիւ
E	e	է	R	r	ևո.
F	f	էֆ	S	s	էս
G	g	ժէ	T	t	թէ
H	h	աշ	U	u	իւ
I	i	ի	V	v	վէ
J	j	ժի	X	x	իքս
K	k	քա	Y	y	ի կո.կք
L	l	էլ	Z	z	զէք
M	m	էմ		—	

ԾԱՆՕԹ՝ — Գրերն հին գրութեամբ այսպէս կը կարդացուին, սակայն ֆուանսական արդի մանկավարժք նախամեծար կը համարին մէն մի տառ իւր բուն ձայնովն արտասանել այսպէս . —, ռէ, զէ, ռէ, է, զէ, լէ, հէ, է, ժէ, ժէ, լէ, է, նէ, փ, բէ, ժէ, ռէ, ռէ, լէ, է, լէ, է, ռէ՝ Ուսուցիչն այս երկու գրութիւններէն մին կրնայ ընտրել:

Գ Լ Խ Ա Գ Ի Ր

A	B	C	D	E	F	G	H	I
J	K	L	M	N	O	P	Q	R
	S	T	U	V	X	Y	Z	

Բ Ո Լ Ո Ր Ա Գ Ի Ր

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
	u	v	x	y	z				

MAJUSCULES

A B C D E F G H I J
 K L M N O P Q R S T
 U V X Y Z

MINUSCULES

a b c d e f g h i j k l m n o p
 q r s t u v x y z

ՊԱՐՁ ՉԱՅՆԱԻՈՐԻ

a, e, i, o, u, y,

ԲԱՐԴ ՉԱՅՆԱԻՈՐԻ

ai, ei, eu, ou, au, eau,
k k ko n o o

(1) an, en, in, on, un, yn,
ան, ան, ան, ան, ան, ան,

ՊԱՐՁ ԲԱՂԱՉԱՅՆԻ

b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q,
r, s, t, v, x, z,

ԲԱՐԴ ԲԱՂԱՉԱՅՆԻ

ch, ph, rh, th, gn, qu, ill,
չ Ֆ ռ ք ցե ք իլ

(1) Սորա ընդ-իւն (nasale) կը կոչուին, որովհետեւ ուղեղէն կը հնչուին:

Ե Ր Կ Բ Ա Ր Բ Ե Ա Ռ Ք

ai(l), ia, ié, oi, io, iai, ieu, iau,
 ալ(լ), իա, իէ, ուա, իօ, իէ, իէօ, իօ
 iou, oui, ui, oeu, ian, ien, ion,
 իու, ուի, իւի, կօ, իաւն, իէն, իօն,

Շ Ե Շ Տ Ք

Ֆրանսացիք երեք շէշտ աւելին, որք են .

- Accent aigu, -+--ն Բ'ելն- (')
 Accent grave -+--ն Լ--Լ (^)
 Accent circonflexe, -+--ն -+--ն-ֆլետ-+ (^)

Ա+--ն Բ'ելն- կը գրուի վանկ վերջացնող օ ձայնաւորին վրայ, որ կարճ է կը կարգացուի . Ինչպէս .

é-té bon-té a-mé-ni-té

էդէ պօնդէ ամէնիդէ

Ա+--ն Լ--Լ կը գրուի համբ վանկէ մ'առաջ գտնուող օ ձայնաւորին վրայ, որ երկար է կը կարգացուի .

pè-re mè-re è-re sé-vè-re

բէ՛ն. մէ՛ն. է՛ն. սեվե՛ն.

Ա+--ն -+--ն-ֆլետ-+ կը գրուի a, e, i, o, u, ձայնաւորաց վրայ, որք երկար կը հնչուին .

àge, fête, gîte, pôle, flûte,
 ա՛ժ, ֆե՛թ, ժի՛ղ, բօ՛լ, ֆլիւ՛թ

ՀԵԳԱՐԱՆ

ba	ca ⁽¹⁾	da	fa	ga ⁽²⁾	ja
ka	la	ma	na	pa	ra
sa	ta	va	xa	za	
be	ce	de	fe	ge	je
ke	le	me	ne	pe	re
se	te	ve	xe	ze	
bé	cé	dé	fé	gé	je
ké	lé	mé	né	pé	ré
sé	té	vé	xé	zé	
bi	ci	di	fi	gi	ji
ki	li	mi	ni	pi	ri
si	ti	vi	xi	zi	
bo	co	do	fo	go	jo
ko	lo	mo	no	po	ro
so	to	vo	xo	zo	
bu	cu	du	fu	gu	ju
ku	lu	mu	nu	pu	ru
su	tu	vu	xu	zu	

(1) Կարգւած ca քա . co քօ . cu քիւ . — ce սը . ci սի . cy սի .

(2) Կարգւած ga կա . go կօ . gu կիւ . ge ժը . gi ժի . gy ժի .

bà	be	bé	bi	bo	bu
câ	ce	cé	ci	co	cu
da	de	dé	di	do	du
fa	fe	fé	fi	fo	fù
ga	ge	gé	gi	go	gu
ja	je	jé	ji	jo	ju
ka	ke	ké	ki	ko	ku
la	le	lé	li	lo	lu
ma	me	mé	mi	mo	mu
na	ne	né	ni	no	nu
pa	pe	pé	pi	po	pu
ra	re	ré	ri	ro	ru
sa	se	sé	si	so	su
ta	te	té	ti	to	tu
va	ve	vé	vi	vo	vu
xa	xe	xé	xi	xo	xu
za	ze	zé	zi	zo	zu

ՆԱԽՈՐԴ ՎԱՆԿԵՐԷՆ ԿԱԶՄԵԱԼ ԲԱՌԵՐ

ba ve ⁽¹⁾	ca ve	da me
fa de	sa ge	la me
ma re	na ge	pa pe
ra me	ga ge	ta pe
bi le	ci re	di re
fi le	li me	mi ne
pi pe	ri de	vi ve
co de	do ge	lo ge
mo de	no te	ru de
so le	vo te	cô te
bu re	cu ve	du pe
fu me	lu ne	mu le
pu re	ru de	tu be
ce la	fe ra	se ra
do ré	ca fé	cu ré
mè re	bé ni	dé fi
pè re	gé mi	mi di
re vu	me nu	te nu

(1) Կարդաւ յ-ւ. ք-ր — Պէտք չէ կարդալ բառերուն վերջին օ
 ձայնաւորը :

ca ba ne⁽¹⁾
 ca li ce
 ci ra ge
 li mi te
 do ru re
 fé ru le
 fa mi ne
 ca po te
 do mi no
 fa vo ri
 dé pu té
 ba di na ge
 ca pi ta le
 do mi ci le
 py ra mi de
 ri di cu le
 ma jo ri té
 fa ci li té
 fi dé li té
 mi no ri té

ga lo pe
 ju ju be
 pa va ge
 pi lu le
 ma la de
 po ta ge
 sé vè re
 na vi re
 re ve nu
 dé ro bé
 vé ri té
 ca ma ra de
 dé li ca te
 fi la tu re
 pa ra bo le
 so li tu de
 pa no ra ma
 fé li ci té
 lo ca li té
 sé vé ri té

(1). ካጠየቁው ስጦታዎች ፡ ከግድግዳ ፡ ገጠማቸው ፡

ab	ac	ad	af	ag
al	ap	ar	as	at
	av	ax	az	
eb	ec	ed	ef	eg
el	ep	er	es	et
	ev	ex	ez	
ib	ic	id	if	ig
il	ip	ir	is	it
	iv	ix	iz	
ob	oc	od	of	og
ol	op	or	os	ot
	ov	ox	oz	
ub	uc	ud	uf	ug
ul	up	ur	us	ut
	uv	ux	uz	
yl,	ys,	yr,	yp,	yn,

abs, aps, ams, ons, ubs, ins,

ՆԱԽՈՐԴ ՎԱՆԿԵՐԷՆ ԿԱԶՄԵԱՆ ԲԱՌԵՐ

ar mé	or né
ab bé ⁽¹⁾	ar du
ar mu re	es ti me
al co ve	es ca le
es pa ce	or bi te
oc ta ve	or ga ne
er mi te	ar ca de
al té ré	ad mi ré
ad ju gé	ob sé dé
ab so lu	ob te nu
as pé ri té	ur ba ni té

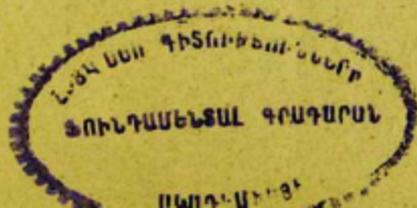
à ge	a mi	à ne
é pi	i ci	ô té
u ni	é té	a bo li
é ta ge	é tu de	i ma ge
a bî me	é co le	é cu me
o ra ge	o ta ge	o va le
u ni té	a gi té	é ga ré

(1) Կարգւած — Կրկնուած բաղաձայնք իրրեւ մէկ բաղաձայն
կը հնչուին քիչ բացառու թեամբ :

bal	cal	dal	fal	gal
mal	pal	sal	tal	val
bel	cel	del	rel	sel
tel	vel	bil	fil	mil
pil	sil	til	vil	bar
car	dar	far	gar	jar
lar	mar	nar	par	sar
tar	var	ber	cer	ter
ger	mer	per	ser	fer
ver	bir	jir	mir	nir
pir	vir	bor	cor	dor
for	mor	por	sor	tor
dur	mur	sur	tur	bol
col	dol	fol	gol	mol
rol	sol	tol	vol	bul
dul	ful	gul	jul	mul
nul	pul	sul	vul	bas
cas	gas	jas	mas	pas
bis	dis	mis	pis	bac
lac	sac	tac	bec	lec
roc	voc	suc	buc	duc

ՀԱՆՈՐԴ ՎԱՆԿԵՐԷՆ ԿԱԶՄԵԱՆ, ԲԱՌԵՐ

bar be	cor de
car pe	for ce
car te	por te
far ce	for me
gar de	fer me
lar me	lis te
pal me	pos te
ca nif	mo tif
ma jor	fu tur
ca nal	lo cal
mé tal	na val
ri val	bo cal
bâ tir	ba zar
bal con	car ton
car bon	can ton
bon bon	ser mon
dor mir	par tir
tar dif	sor tir
co car de	lu car ne
ré vol te	ré col te
ar tis te	fu mis te

bra	cra	dra	fra	gra
pra	tra	vra	bre	bré
cre	cré	fre	fré	gre
gré	pré	tré	bri	cri
fri	gri	pri	tri	bro
cro	dro	fro	gro	pro
tro	vro	bru	cru	dru
pru	bla	cla	fla	gla
pla	ble	cle	clé	blé
flé	glé	plé	bli	cli
fli	gli	pli	clo	blo
flo	glo	plo	flû	glu
spa	spo	spé	spu	sta
sté	spi	tra	tri	tru
sca	sco	vri	scu	sty

scro, scri, stra, stro, stri, stru.

ՆԱԽՈՐԴ ԿԱՆԿԵՐԷՆ ԿԱԶՄԵԱՆ, ԲԱՌԵՐ

bra ve	blà me
blè me	bri de
dra me	tra me
gla ce	pla ce
gra ve	grè ve
bru me	plu me
crâ ne	crè me
cri me	flû te
pru ne	trô ne
glo be	grè le
frè re	brè ve
fla con	dra gon
flo con	fre lon
stè le	sco rie
spi ral	scri be
pla ta ne	pla ti ne
gra vu re	pra li ne
fra gi le	cra va te
pré fa ce	pré di re
pré pa ré	pré fé ré
dé cla ré	su bli me

ca⁽¹⁾ co, cu.
 qu qo qh

ça, ço, çu,
 uu uo ұһ

ca fé
 cō té
 cu ré
 é co le
 é cu me
 co lè re
 ca ra fe
 ca li ce
 co cy te

con çu
 re çu
 de çu
 dé çu
 fa çon
 le çon
 ma çon
 gar çon
 fa ça de

ac cès
 ac ci se
 ac cé dé
 ac cep té
 ac cé lé ré

ac ca blé
 ac cor dé
 ac cu sé
 ac cla mé
 ac co mo dé

(1) C. այս գրին բուն ձայնն է է, բայց e, i, y ձայնաւորներէն առաջ միայն միշտ - ի ձայն կը հանէ. cé-ci-té -տ-տ-տ- cy-près -տ-բ-տ- — Նշանակու a, o, u ձայնաւորներէն առաջ - ի ձայն կը հանէ, եթէ cédille էնը-իտ կոչուած նշանն ունենայ իւր առկ . ma-çon Ե-տ :

Այս գիր կրկնուած տակն, a, o, u ձայնաւորներէն և բաղա-ձայններէ առաջ լոկ է ի, իսկ e, i, y ձայնաւորներէն առաջ է- ի ձայն կը հանէ . ac-cord -տ-տ- ac-croc -տ-տ, ac-cès -տ-տ :

ga⁽¹⁾ go, gu.
կա, կօ, կիւ.

gea, geo, geu.
ժա, ժօ, ժիւ.

ga ge
gor ge
gâ té
gi got
grè lon
lé gu me
fi gu re
é ga ré
lan ga ge
lu gu bre
é nig me
con ti gu

ge lée
gé nie
gê ne
gé nal
gî te
gi let
gi bet
é gyp te
gy né cée
gé ni tif
gé né ral
gym na se

pi geon man gea ble
rou geo le (ռուժօլ) ga geu re
bour geon (պուրժօֆ) ver geu re

(1). G, այս գրին բուն ձայնն է, բայց e, i, y ձայնաւորներէն առաջ միշտ ՚ի ձայն կը հանէ. ga-ge ՚ի-տ. gor-ge ՚ի-տ. — Միւր հոյն վանկին մէջ g գրին է a, o, u ձայնաւորներուն միջեւ գանձուող e ձայնաւորը չկարդացուի, բայց այն ստեղծ գ գրը ՚ի պէս կ'արտասանուի. il man-gea էլ ՚ի-տ. — goer-ges ՚ի-տ.

au, eau = °

au be	l'eau
au tel	beau
au tre	peau
fau te	seau
sau le	beau té
jau ne	ba teau
tau pe	ca deau
mau ve	bu reau
é tau	gà teau
é pau le	ra meau
pau vre	ra deau
au da ce	ri deau
au ro re	ci seau
au ber ge	ber ceau
au mô ne	ta bleau
nau fra ge	tau reau
sau va ge	dra peau
mau di re	cor beau
bau me	far deau
frau de	man teau

ai, ei, œ⁽¹⁾ = Է

air	sein
pair	frein
sain	pei ne
gain	rei ne
ai de	nei ge
ai le	vei ne
ai re	sei ne
ai gle	plei ne
ai gre	sei gle
fai ble	cein dre
mai gre	pein dre
maï tre	cein tu re
mai son	tein tu re
sai son	pein tu re
rai son	at tein dre
fon tai ne	—
se mai ne	fœ tus
mi tai ne	œ dè me
lai ta ge	œ di pe
ai ma ble	œ cu mé ni ci té

(1) Օ այս բարդ ձայնաւորը բառերուն «կերբը կը կարգացուի Է, œ dè me երբեք. fœ tus ֆեֆուս»:

eu, œu = ko

feu	a veu gle
jeu	ma jeur
peu	mi neur
leur	pleu reur
peur	can deur
seul	ga geur
deux	de meu re
bleu	va peur
fleur	lar geur
neuf	—
jeu ne	vœu
jeu di	cœur
seu le	sœur
meu le	bœuf
a veu	mœur
ne veu	œuf
peu ple	œu vé
preu ve	œu vre
fleu ve	é cœu ré
dé jeu né	ma nœu vre

oi = oi .

ou = ou .

loi,	foi	cou,	fou
roi,	coi	pou,	mou
toi,	moi	sou,	bouc
soif,	soir	pour,	sous
poil,	soi	cour,	tour
toi le,	noi re	four,	coup
coi te,	moi ne	trou,	clou
voi le,	foi re	ge nou,	bi jou
poi re,	boi te	li cou,	jou jou
gloi re		cou pon	
poi vre		cou teau	
mi roir		mou ton	
ti roir		cou leur	
poi reau		dou leur	
moi neau		cou rir	
i voi re		sou pir	
ar moi re		é cou lé	
dé boi re		é cou té	
mé moi re		four neau	

aï⁽¹⁾, aü, oï, oë
 աի աիւ օի օիւ

na if	ci gu ë (սիկիւ)
ha ir	ai gu ë
Sa ül	hé ro i ne
No ël	é go is me
po ë te	na i ve té
Mo i se	E sa ü

ay⁽²⁾, oy, uy

pa yé	plo yé	jo yau
ra yé	do yen	no yau
cra yon	lo yal	a bo yé
ra yon	no yé	en vo yé
ba la yé	ro yal	vo ya gé
é ga yé	mo yen	net to yé

(1) . ['] սյս նշանը եւի-իւ (tréma) կը կոչուի, որ e, i, u ձայնաւորաց վրայ դրուելով՝ ցոյց կուտայ թէ նախընթաց ձայնաւորին հետ մէկ վանկ չեն կազմեր, այլ կամ առանձինն և կ'ա՛մ յաջորդ բաղաձայնին հետ . na-ïf ն-իֆ . Sa-ul ս-աւլ . առանց կրկնակետի, հարկ կ'ըլլար բարդ ձայնաւորի պէս կարդալ նիֆ, սւլ :

(2) . y . այս ձայնաւորը բառից սկիզբն ու վերջն, կամ մէջտեղն բաղաձայնէ մ'եւորը մէկ i ի ձայն կը հանէ . yeux եւ . ju-ry յիւ-րի . cy-près . յիւ-րի — իսկ բառից մէջտեղն, ձայնաւորէ մ'եւորը երկու ii ձայն ունի . pa-yé (pai ié) բեւի . jo-yau (joi iau) յիւ-րի :

ԲԱՐԴ ԲԱՂԱԶԱՅԷՔ

ch = 2

chat	choc
chou	char
chu te	chê ne
ché ri	chai ne
bû che	chy le
lâ che	bi che
po che	ri che
va che	ru che
chi che	tâ che
bou chon	flè che
char bon	bou che
chan son	che veu
che veau	char don
cha meau	che val
cha peau	châ teau
che mi se	chi ca ne
cho ma ge	cha ri té

(1) ch . այս բարդ բաղաձայն ձայնաւոր գրեթէ առաջ 1, իսկ
բաղաձայն գրեթէ առաջ + հ'արտասանուի . chai-se լիւ . chat
լ . — chrê-me +ւի . chlo-re +ւի . chro-me +ւի .

ph = ʃ

th = p

rh = n

pha re	thon
pha se	thé
phra se	thym
phébus	thè se
pha ra on	thè me
phos pho re	tha ler
phti sie	thé à tre
pa ra phe	Tho mas
phar ma cie	Thé rè se
phé no mène	Thé o do re
é pi ta phe	Thé o phi le
é phé mène	thé o lo gie
phi lo so phe	ther mo mène tre
phi lo mène le	rhu me
pha lan ge	rhom be
pha é ton	rha ga de
pho no gra phe	rhé teur
phi lo lo gie	rhu bar be
phi lan thro pe	rhi no cé ros

qua ⁽¹⁾ ,	que,	qué,	qui,	quo
pu	pe	pk	ph	po
qui	ban que	quo ti té		
quai	pâ que	qua li té		
quoi	quan ti té	bri que		
queue	man que	ta qui né		
quit te	co li que	é qui té		
qua tre	bi co que	querel le		
quê te	qua ran te	li qui de		

gua, ⁽²⁾	gue,	gué,	gui,
qu	pe	pk	ph
guê tre	gui chet	gui dé	
guê pe	gué ri te	lé gué	
guê re	gui ta re	gué ri	
gui de	gui pu re	or gue	
gui se	gué ri don	mor gue	
gheu le	gué ri son	fi gue	
do gue	gui mau ve	dé lé gué	
ba gue	guir lan de	lon gue	

(1) q. այս դիր իբնէ ետև միշտ ս ձայնաւորէ կ'ուզէ, որ բնաւ չկարդացուիր: Բացառու թիւն են cinq և coq բառերն:

(2) gu. երբ առանձին վանկ մը կազմէ: կը կարդացուի ք- ai-gu, ք- con-ti-gu ք-իսկ ձայնաւորէ առաջ պարզապէս ի կը հնչուի. gui-dé ք-ի, lé-gué ք-ի:

gn = 6k

di gne ^[*]	co gné ^[*]	di gni té ^[*]
li gne	ga gné	é par gné
si gne	si gnal	vi gno ble
ci gne	montagne	i gno ré
vi gne	ros si gnol	il si gna
bor gne	ci go gne	il ré gna
rè gne	si gna tu re	il ga gna

il,⁽¹⁾ ill = 𐌵 (i)

gril	jon quil le	sil lon
ba bil	fa mil le	pa pil lon
a vril	bas til le	du ril lon
pé ril	pas til le	fil leul
gré sil	co quil le	til leul
bil le	bril lant	che vil le
fil le	char mil le	len til le
gril le	va nil le	fau cil le

[*] կարգա տօնէ, գօնէ, տօնօնէ :

(1) · il, ill, բառերուն սկիզբը է և և և և, իսկ զեջըն է ու մէջ տեղն էն կը կարգացունին · ile, է · il-li-ci-te Էտէնէ · ba-bil Դ-
 Դ, (L) · fil-le ֆե(L) · bril.lant Դ-նէ-ն · fil-leul ֆենեուL :

ail, aill = ալ (l)

ail	pail le
bail	tail le
é mail	cail le
bé tail	mail le
co rail	ba tail le
dé tail	vo lail le
sé rail	li mail le
ber cail	é cail le
por tail	ca nail le
vi trail	fu tail le
tra vail	fer rail le
poi trail	brous sail le
é ven tail	bail lon [*]
gou ver nail	cail lou [*]
sou pi rail	tail leur [*]
é pou ven tail	fail li te
pail las se	pail let te
tail la de	vail lan ce

[*] Ատարգանս պոյնիմ, Գոյնիւս, Քոյնիմ :

eil, eill = h₁ (v)

vieil	a beil le
or teil	o reil le
pa reil	o seil le
so leil	bou teil le
ré veil	cor neil le
con seil	cor beil le
ver meil	gro seil le
som meil	con seil lé ^[*]
ap pa reil	mer veil leux ^[*]

ouil, ouill = n₂ (l)

fe nouil	fouil lé
fouil le	pa trouil le
houi le	ci trouil le
douil le	gre nouil le
rouil le	que nouil le
bouil lir	mouil la ge
bouil lon	cha touil lé ^[*]
mouil lé	ga zouil lé ^[*]
souil lé	bouil lon né

[*] կարգաւ գօտեցիտ, Կ-էնցեթ, շ-Քաւյեի, Կ-ը-յեի :

euil, œil, ueil = ^ho₁ (1)

deuil	é cueil	œil
seuil	ac cueil	à l'œil
cer feuil	cer cueil	à vue d'œil
fau teuil	or gueil	œil let
che vreuil	re cueil	œil lè re
écu reuil	cueil lir	œil le ton
bou vreuil	ac cueil lir	œil let te
feuil le	re cueil lir	œil la de
feuil la ge	cueil lez	œil la dé

il = ₁

il = ₁₁

fu sil ⁽¹⁾	four nil	il ⁽²⁾	vil le
ou til	nom bril	nil	ci vil
gen til	ba ril	vil	pro fil
per sil	che nil	cil	in ci vil
cou til	sour cil	fil	pué ril

(1) Այս բառերուն վերջին լ գիրը չկարդացուիր. հիւ-ւի, --իւ :

(2) Այս բառերուն վերջին il վանկը փոխանակ է, կարդացուելու, պարզապէս կը կարդացուի էլ. nil ՚իւ, ci-vil -իւիւ :

Ռ Ն Գ Ա Կ Ա Ն Ձ Ա Յ Ն Ա Ի Ո Ր Ք

in, yn = ^{LG}

fin ⁽¹⁾	ma lin	in fi ni
pin	cha grin	in ju re
vin	bas sin	in ti me
la pin	din don	in gé nu
che min	pin ceau	in vi té
jar din	ché ru bin	syn dic
toc sin	in di ce	syn ta xe
dé clin	in tè gre	syn co pe

im, ym = ^{LG}

im pie ⁽²⁾	im bé ci le
sim ple	im pé ri al
im pu ni	sym bo le
im bi bé	nym phe
grim pé	symp tôme
tim bre	tym pan
tim ba le	sym phonie

(1) in և im, եթէ իրենցմէ անմիջապէս ետքը ձայնաւոր մը կամ անձայն h մը ունենան, այն ատեն կը կարդացուին ՚ն, ՚յ, զանս զի n և m տառերն յաջորդ ձայնաւորին հետ կը կարդացուին. in-ac-tif Ի-պիֆ :

(2) h և p գրերէն առաջ գանուած m գիրը ՚ի ձայն կը հանէմիջա- im-pie Ի-պի, tim-bre Բի-բր, tom-hé Բի-պի, am-pou-le -պու-լ :

an, am = ^{uſi}

ru ban	lam pe
can can	ram pé
ca dran	cram pe
san té	tam pon
chan té	tam bour
plan che	cham bre
tran che	jam bon
bran che	flam beau
di man che	am pou le

on, om = ^{ofi}

fon te	tom be	men nom
mon de	rom pe	pré nom
son ge	rom pu	sur nom
con te	trom pé	co lom be
ron de	tom bé	com po te
mon tre	com ble	es tom pe
ton dre	om bre	com po sé
me lon	nom bre	com pa ré
ta lon	tom beau	en com bre
sa lon	trom pe	om bra ge

en (1) , em = un

fen te	sen tir	tem ple
pen te	men ton	tem pè te
ten te	ten dre	dé cem bre
ven te	cen dre	em pê ché
pen sé	en fan tin	em pi re
sen sé	en jam bé	en sem ble
ren du	a men de	no vem bre
fen du	pen sion	trem pé
ten du	men diant	trem blé

un , um = un , um = un

l'un	tri bun	al bum (2)
au cun	op por tun	fac tum
cha cun	em prun té	la ba rum
a lun	im portun	ma xi mum
lun di	par fum	mi ni mum
brun	hum ble	ul ti ma tum

(1) en , em . բառերուն սկիզբը և մէջտեղը կը կարգաշուին ու , իսկ վերջին ծայրը եւ և յ , ինչպէս . ab-do-men -դոսէն , glu-ten ԼԷԻ՞՞Է՞՞ , i-dem ի՞՞՞ , i-tem ի՞՞՞ :

(2) um . Լատիներէն բառերու վերջին ծայրը կը կարգաշուի ու :

ain , aim , ein = kG

bain	daim	pou lain
pain	faim	vi lain
sain	gain	tein dre
main	rein	pein dre
vain	sein	dé dain
nain	plein	le vain
train	teint	de main
grain	srein	mon dain
saint	frein	pro chain

oin = n.kG , ien = h.kG

foin	bien	le mien
coin	rien	le tien
loin	lien	le sien
soin	chien	prus sien
be soin	sou tien	au tri chien
té moin	an cien	quo ti dien
sain foin	gar dien	pharma cien
poin çon	com bien	pa ri sien
moin dre	main tien	vau rien

ent = աւն⁽¹⁾ , ient = իււնն⁽²⁾

mo ment	client	il main tient
ci ment	ré ci pient	il par vient
ar dent	quo tient ^[*]	il pré vient
do cu ment	il vient	il re vient
ar gu ment	il tient	il re tient
événement	il ob tient	il con vient
châtiment	il sou tient	il sou vient

enn ,	enne ,	emment
աւնն	էն	աւմաւն

en nui	en ne mi	dé cem ment
en no blir	ren ne	ré cem ment
en nu yeux	ga ren ne	ar dem ment
hen nir	é tren ne	pré cé dem-
en nu yant	chi en ne	ment

(1) ent . բառից վերջին ծայրը միշտ աւ կը հնչուի , ի բաց առեալ բայից յորձակի երրորդ դէմքն , որ ent կը վերջաւորի և դրեթէ բնաւ չկարդացուիր . ils ai-ment էլ չէ՛ . ils par-lent էլ ք-ք-լ :

[*] կարդաւ տե՛ն :

(2) Քանի մ'անկանոն բայերու եզակի երկրորդ դէմքին ient վերջաւորութիւնը կը կարդացուի ինչ . il ob-tient էլ տը՛նն :

S⁽¹⁾ = u , SS = u , S = q

sel	es sui	ai sé
son	es sen ce	bi se
sans	es sai	cho se
sur	pa res se	mai son
con sul	sa ges se	sai son
mu tis me	sar cas me	plé o nas me

scé⁽²⁾ = u: , sci = up , scy = up

scel	sci u re	sci en ce
scie	scy tes	scis sion
sceau	scel lé	des cen dre
scè ne	scep tre	scé lé rat
des cen te	scep ti que	fais ceau

sca = uqu , sco = uqo , scu = uqhu

sca lè ne	sco lai re	scu ta ri
scal pel	scor pion	sculp tu re
sca ra bée	sco rie	sculp teur
scri be	scro fu les	scru pu le

(1) S գրին բուն ձայնն է - , բայց երկու ձայնաւորաց միջև , ինչպէս նաև asme և isme զերջաւորութեանց մէջ չի ձայն կը հանէ . ai-sé տի . mu-tis-me Կ-Քիլի , sar-cas-me ---Կ-ի :

(2) S գիրը է հնչուող c էն առաջ - ի ձայն կը հանէ , իսկ - հընչուող c էն առաջ բոլորովին անձայն կը մնայ . sca-lè-ne -Կ-էն :

h (muet) համբ

her be	huî tre	harmoni e
hui le	hom me	ha-bi tu de
heu re	ha lei ne	hu mi di té
ha bit	ha bi le	hé ri ta ge
hi ver	hé si té	hé ro is me
hôte l	hos pi ce	co hé sion
hu meur	hu me cté	co ha bi té
hor reur	hor lo ger	hi la ri té
hon neur	his toi re	hé ré di té

h (aspiré) հնդեայ

houe	ha ras	ho mard
haie	hé ros	ha meau
hu che	ba hut	hail lon
ha che	ha vre	houil le
hai ne	ha tif	hou blon
hon te	ha lo	Hon grie
har pe	ha mac	ha reng
hot te	har di	har pon
her se	ha sard	hut te

h . այս գիրը հ-ի է, երբ բնաւ չկարդացուիր . ինչպէս her-be
 եր-ի . hui-le ի-ի . hom-me ի . Հիւ-լ է, երբ հայերէնն է գրին ևայնն
 ունի գրեթէ . houe հ- . ha-ras հ- . hé-ros հ- . Այս մասին
 վարժու թիւնն է միակ առաջնորդն :

ex = ԼԿ (1) , ex = ԼԲ

ex i lé	ex a mer	sexe
ex i gé	ex hor té	ve xé
ex i gu	ex er ci ce	in dex
ex ha lé	ex a mi né	ex pi ré
ex au cé	ex pli qué	ex po sé
ex em ple	ex pri mé	ex por té
ex hi bé	ré fle xion	ex pu l sé

exc = ԼԲ (2) , exc = ԼԲԿ

ex cès	ex ci pient	ex cré tion
ex ci té	ex ca va tion	ex cel lent
ex cep té	ex cla ma tif	ex cu se
ex ces sif	ex clu sif	ex ci pé

(1) x այս գրին բուն ձայնն է +, բայց ex ով սկսեալ բառից մէջ երբ իրմէ անմիջապէս ետքը ձայնաւոր կամ անձայն h մը դանուի, իւր կը կարդացուի. ex-i-lé եւեւի, ex-ha-lé եււի. իսկ բաղաձայն դանուած տակն, ինչպէս նաև բառից մէջտեղն ու ծայրն ե+ կը կարդացուի. ex-pi-ré եւպիւր. in-dex եւքեւ:

(2) x գիրը - Տնչուող Ե ն առաջ պարզապէս +, իսկ է Տնչուող Ե ն առաջ + կը Տնչուի. ex-cès եւէ, ex-cu-se եւքիւլ:

inn = ԻՅԿ, imm = Իմմ

in né	im mo lé
in no mé	im mo ral
in no mi né	im mor tel
in no cui té	im mo bi le
in no ver	im ma cu lé
in no va teur	im mo dé ré
in no va tion	im mu ni té
in na vi ga ble	im mon di ce

er = ԷՌ (1) . er = Է

fer	ai mer (Է-Յ)	dan ger
mer	fer mer «	ber ger
ver	rê ver «	ver ger
hi ver	por ter «	co cher
a mer	chanter «	bou cher
en fer	par ler «	o reil ler

(1) ԵՐ վերջաւորութիւնը ԹԷ՛ միազանկ և ԹԷ՛ բաղմնազանկ բառերու մէջ երկը կարգացուի, բայց ի ԵՐ վերջաւորեալ բայերէ և այնպիսի բառերէ՝ որք իրենց ԵՐ վերջաւորութենէն առաջ ch, ill և g գրերէն մին ունին .fer ԷԷ, hi-ver ԷԷ — ai-mer ԷԷ · rê-ver ԷԷ. dan-ger ԷԷ · co-cher ԷԷ, o-reil-ler ԷԷ.

LETTRES NULLES

(A la fin des mots)

Ա ՆՁԱՅՆ Վ ԵՐՁ Ն ԱՏԱՌ Ք

S⁽¹⁾. t. X. Z

Nos, gros, gras, très, je fus. — Rat, petit, mot, but, prêt, toit, lait, pont, il veut. — Dix, six, doux, toux, deux, prix, voix. — Nez, riz, taillez, veuillez, soyez, assez.

b⁽²⁾. c. d. p. g

Plomb, aplomb. — Blanc, franc, tronc, bauc, tabac, estomac, broc, jonc. — Nid, laid, pied, nœud froid, plafond. — Sang, rang, étang, long. — Coup, loup, trop, beaucoup.

ts⁽³⁾. ds. gt. pt. ps

Bandits, débits, faits, bouquets, défauts. — Nids, laids, nœuds, crapauds, remords, poids. — Doigt, vingt. — Prompt, coups, loups, fronts, troncs, accords, sourds, canards.

(1) s, t, x, z գրերը բնաւ չեն կարգացուիր բառից ծայրը

(2) b, c, d, g, p սովորաբար չեն կարգացուիր բառից ծաւրը, մտնուանդ եթէ m եւ n գրերէն մին գանուի իրենցմէ առաջ:

(3) Երբ բառ մը երկու կամ աւելի բաղաձայնով վերջացած է, բնդ հանրապէս ամենքն ալ չեն կարգացուիր. սակայն եթէ այդ շաձայններուն առաջինն l, r, m, n, p, t գրերէն մին լինի, այդ տառը կը կարգացուի, իսկ միւսներն անձայն կը մնան:

ԿԱՊԱԿՅՈՒԹԻՒՆ ԲԱՌԻՅ

Chez* eux. venez* ici. soyez* en paix. vous vien-
drez* avec nous. tout* à coup. c'est* injuste. que
faut*-il. aimer* à jouer. aller* au jardin. le premier*
ordre. tout* entier. cinq* otages. du tabac* en poudre.
monter* à cheval. Le coq* a chanté à cinq* heures.

d⁽¹⁾ = t

Un grand* homme. mon grand* oncle. j'ai froid*
aux pieds. de pied* en cap. de fond* en comble. il
répond* à la question.

g⁽²⁾ = k

Le sang* innocent. un long* oubli. un rang* é-
levé. suer sang* et eau.

S, ⁽³⁾ X = Z

Mes* amis, vous* êtes* ici. nous* avons. vous*
avez. tes* yeux. leurs* enfants. deux* œufs. six* ans.
aux* uns et aux* autres.

(4) Un jeune* homme. une belle* âme. un pauvre*
enfant. prendre* un livre.

(*) Բառի մը վերջին ծայրի չկարգազւող բաղաձայն գիրն յա-
ջորդ բառին սկզբնական ձայնաւորին կամ անձայն ի ինչ հետ պէտք
է կարգաւ, եթէ այդ երկու բառերն իրարու հետ իմաստի սերտ ա-
ռնչութիւն ունենան. chez* eux. † շէ. venez* ici լէ. † շէ.

1. 2. 3. Բառերու կապակցութեանց մէջ, d գրքը Բ է, g գրքը
+ ի է s ու x գրքերն շ է համազօր են. un grand* homme Է-
-ն Բ'ս'. un long* oubli Է-ն Գ' + -յէ, mes* amis Ն' շ'-ն.
six* ans † շ'-ն.

(4) Վերջնաւոր համբ e էն առաջ դանուող բաղաձայնն ևս
յաջորդ բառին հետ պէտք է կարգաւ, un jeune* homme Է-ն Բ'ս'
v's', un pauvre* enfant Է-ն Բ-լ Է'ս'ն:

LECTURE COURANTE

Mes enfants, soyez prudents dans vos actions, dans vos paroles et dans toutes vos démarches.

L'homme sensé ne répond jamais aux injures.

Aimez l'étude, elle est votre vie et votre bonheur.

La vertu exceptée, tout passe comme un songe.

Travaillez pour vous rendre utiles.

Rendez-vous utiles, pour être aimés.

Soyez aimés, pour être heureux.

Ni l'or ni la grandeur ne nous rendent heureux.

Ne jugeons promptement de personne ni en bien ni en mal.

Le travail est souvent le père du plaisir.

L'indulgence pour le vice est une conspiration contre la vertu.

Préférez la pauvreté honnête à l'abondance des méchants.

Ne jugez pas des bois par leur écorce, ni des hommes par leur extérieur.

Tâchez d'acquérir beaucoup d'instruction; c'est un trésor que les voleurs ne sauraient vous enlever.

La paresse et l'oisiveté sont les avant-coureurs de la misère.

L'amour pour ses pères et mères est la base de toutes les vertus.

La religion veille sur les crimes privés; les lois veillent sur les crimes publics.

Le bon emploi du temps est une des choses qui contribuent le plus à notre bonheur.

L'homme de bien aime qu'on lui fasse connaître ses fautes; le méchant hait celui qui l'en reprend.

Le naufrage et la mort sont moins funestes que les plaisirs qui attaquent la vertu.

L'honnête homme ne porte envie à personne, mais il envie l'avantage qu'ont les riches de pouvoir faire des heureux.

Rappelez-vous toujours, mes chers amis, que tout genre d'excès nuit à la santé.

Si vous aimez la vie, ne perdez pas une seule heure, car ce n'est pas vivre que de rester sans rien faire.

Souvenez-vous qu'après Dieu vous ne devez rien tant aimer et honorer que les auteurs de votre naissance et de votre éducation.

Les livres sont pour notre esprit ce que les aliments sont pour notre corp; ils le fortifient, ils le nourrissent.

L'oisiveté ressemble à la rouille qui détruit les grosses barres de fer; elle use cent fois plus que le travail.

La politesse, la complaisance, la docilité et la modestie font aimer un jeune homme de tous ceux qui aperçoivent en lui ces belles qualités.

On connaît le véritable ami dans le besoin; mais tant qu'on le peut, il ne faut pas se mettre dans le cas de faire cette épreuve.

La nécessité est le plus grand de tous les maîtres; elle apprend plus en un jour que tous les livres du monde n'apprennent en dix ans.

On n'exigera pas d'un jeune homme de riches habits; mais on le blâmera, mais on le fuira, si ses habits sont pleins de taches, et s'ils sont mal arrangés.

“Combien demandez-vous pour instruire mon fils, disait un homme riche au philosophe Aristippe?—
“Cinq cents écus.,— “Avec cette somme j'achèterai un esclave.,—
“Achètes-en un, et tu en auras deux

Le philosophe Zénon, voyant un enfant babillard, lui dit: “Nous n'avons qu'une bouche pour parler peu, et deux oreilles pour entendre beaucoup; mais vos oreilles à vous sont deux bouches.,,

Platon conseillait aux ivrognes et aux personnes colériques de se regarder dans un miroir, afin qu'ils vissent la difformité que la boisson et la colère occasionnent sur leurs visages, et qu'ils se corrigéassent de leurs vices.

On demanda au philosophe Aristote ce qu'un menteur gagne. Ce philosophe répondit: "Personne ne le croit, même lorsqu'il dit la vérité.

Lacon, rhétoricien boiteux, se rendait à la guerre. Quelqu'un lui demanda ce qu'il y pourrait faire? Il lui répondit: "La victoire n'appartient pas seulement aux coureurs, mais elle appartient aussi aux gens de lettres,,.

LE LION

Cet animal est remarquable par sa force extraordinaire, sa majesté et sa douceur, quand il n'est pas excité par la faim. S'il est doux, c'est parce qu'il semble mépriser les autres animaux.

Il a une longue et riche crinière, une queue qui peut terrasser l'ennemi. Il est terrible à voir surtout quand il est en colère ou qu'il fait entendre sa voix sauvage, qu'on nomme rugissement.

Il vit en Asie et en Afrique.

Il s'apprivoise facilement quand on l'arrache jeune à sa mère.

Il est capable de dévouement pour ceux qu'il a appris à aimer dès son jeune âge.

L'OURS

L'ours est un animal qui n'est pas agréable à la vue. Il fuit la présence de l'homme; il aime les endroits où personne n'habite.

Pendant l'hiver il ne quitte pas sa demeure, qui est une caverne; il ne prend même pas de nourriture; il se contente de lécher ses lourdes pattes. Il est sale, et on fait de l'huile de sa graisse. On dit que cette huile est très-bonne à manger.

Sa peau est très-estimée, parce qu'elle est pour le froid une excellente fourrure. Il y a plusieurs espèces d'ours.

L'ours monte facilement sur les arbres. Quand un homme est monté sur un arbre pour l'éviter, il

ne peut lui échapper qu'en lui coupant les pattes, lorsque l'ours est près de l'attraper.

LE TIGRE

Le tigre est le plus féroce de tous les animaux. Quand on a le malheur de le rencontrer sur son chemin, on est exposé à toutes les horreurs des plus cruelles souffrances.

Le tigre sent sa proie de très-loin, et sans retard il bondit vers elle en faisant entendre un profond mugissement de rage.

Quand il est arrivé à une certaine distance, il s'élançe et sa fureur en ce moment le jette au delà de sa proie. Mais aussitôt il revient sur lui même. fond sur elle, la déchire et se vautre dans le sang de la malheureuse victime.

L'ÉLÉPHANT

L'Éléphant surpasse en grosseur tous les quadrupèdes connus. Sa tête est monstrueuse, ses oreilles sont longues, larges et épaisses.

Son nez qu'on appelle trompe, est une espèce de tuyau flexible en tous les sens et assez long pour toucher à terre. Avec le rebord de cette trompe, qu'il ferme comme un doigt, il peut saisir les choses les plus petites, dénouer les cordes et déboucher une bouteille. Il peut aussi arracher des arbres, et d'une secousse, faire une brèche à une muraille. Sa mâchoire supérieure est garnie de deux longues dents d'où l'on tire l'ivoire.

Cet animal est très-susceptible d'affection et de docilité.

(*) *ἑλεφάντιον* *ἐλεφάντιον*.

LE CHEVAL

Le cheval est l'animal le plus utile à l'homme. Il est robuste: vous le voyez traîner de lourds fardeaux.

Il est agile: vous le voyez emporter rapidement cavaliers ou voitures.

Il est courageux, et même dans la bataille il ne fuit pas.

Il est si docile que, dans les pays où on ne le frappe point, il obéit comme un chien à la voix de son maître.

Les Arabes le laissent paître en liberté: quand ils ont besoin de lui, ils sifflent, et le cheval accourt.

L'ABEILLE

C'est pour faire du miel et de la cire que les abeilles vont sucer les fleurs dès le matin.

Elles ramassent leur miel et leur cire dans des ruches.

On mangera le miel des abeilles, et avec la cire on fera des bougies et des cierges.

Ne vous approchez pas trop des ruches, car les abeilles ont un aiguillon qui fait des piqûres douloureuses.

LE BŒUF ET LA VACHE

Les bœufs sont très forts: les avez-vous vus dans les champs traîner la charrue avec leurs cornes?

La chair du bœuf sert à notre nourriture.

La peau du bœuf et du veau fournit le meilleur cuir pour faire nos chaussures.

La graisse du bœuf, qu'on appelle suif, comme celle du mouton, sert à faire les chandelles et les bougies qui nous éclairent.

La vache nous donne son bon lait chargé de crème.

En battant le lait la fermière fabrique le beurre.
En faisant cailler le lait, elle fabrique le fromage.

LE CHIEN

Le chien est, de tous les animaux, celui qui aime le plus son maître : il le défend au péril même de sa vie.

Le chien de berger garde les troupeaux. il est courageux, et si le loup attaque le troupeau, le chien lutte avec lui.

Souvent, dans les hautes montagnes des Alpes, les voyageurs se trouvent engloutis sous les neiges: mais de grands chiens, dressés par les religieux du mont Saint-Bernard, vont à leur recherche: ils les

découvrent sous la neige. Ces chiens portent à leur cou un petit baril d'eau-de-vie, où le voyageur défaillant trouve un cordial qui le ranime.

Le chien de Terre-Neuve nage admirablement, et sauve les personnes qui se noient.

Le caniche de l'aveugle conduit son maître: il le mène avec précaution, évitant les endroits dangereux pour l'aveugle.

LES BREBIS ET LA LAINE

Les moutons et les brebis, au lieu de poil, ont de la laine sur le dos. Chaque année le tondeur coupe cette laine avec de grands ciseaux.

Ensuite la fileuse la file. Avec le fil de la laine on fait nos vêtements les plus chauds, le drap des habits et des pantalons, l'étoffe des robes.

Les laines de nos brebis françaises et les étoffes que nous en fabriquons sont les plus renommées de l'Europe.

LE PAPILLON ET LE VER A SOIE

Les papillons pondent des œufs, d'où sortent des vers et des chenilles.

De l'œuf d'un papillon sort un petit ver bien utile : c'est le ver à soie.

Ce petit ver file la soie comme l'araignée file sa toile.

Il file la soie avec laquelle on fait des robes, des rubans, des cravates.

Et savez-vous pourquoi le petit ver file ainsi sa soie? C'est pour se faire un nid bien doux, un nid de soie appelé cocon, dans lequel il se cache et s'endort.

Devinez à présent comment il s'éveille après un sommeil de vingt jours? Chose merveilleuse, il s'éveille changé en papillon.

UTILITE DES OISEAUX

Les oiseaux consruisent leurs nids avec des brins de mousse et avec les brins de laine que les brebis ont laissés accrochés aux buissons: car, dans la nature, rien ne se perd.

Les oiseaux nourrissent leurs petits avec des vers et des chenilles.

Sans les oiseaux, savez-vous tout le mal que feraient ces vers et ces chenilles? vers et chenilles dévoreraient nos récoltes.

Enfants, si vous aviez la cruauté de tuer un oiseau ou de détruire un nid dans un champ, c'est comme si vous voliez dans ce champ une mesure de blé.

L'ANNÉE, LES MOIS ET LES JOURS

Le soleil paraît tourner chaque jour autour de la terre: mais c'est réellement la terre qui tourne. Outre son mouvement de chaque jour, le soleil paraît marcher du côté du levant, et faire ainsi le tour du monde en un an: mais c'est encore la terre qui tourne réellement. Ainsi la terre, que nous savons être de forme ronde et suspendue dans l'espace comme tous les astres que Dieu a créés, a deux mouvements de rotation sur elle-même, qui se fait en vingt-quatre heures, ce qui donne le jour et la nuit, et un mouvement de translation autour du soleil, qui se fait en trois cent soixante-cinq jours et quelques heures, ce qui donne l'année.

L'année commune se compose de trois cent soixante-cinq jours: mais, tous les quatre ans, elle a trois cent soixante-six jours et s'appelle *bissextile*. L'année se partage en douze mois, qui sont : janvier, février, mars, avril, mai, juin, juillet, août, septembre, octobre, novembre, et décembre. Les noms des quatre derniers mois viennent des mots sept, huit, neuf, dix, parce que l'année commençait autrefois au mois de mars, et que septembre était le septième mois de l'année. Les mois sont alternativement de trente et de trente et un jours, excepté [les mois consécutifs de juillet et d'août, qui en ont trente et un, et le mois de février, qui a vingt-huit jours dans les années communes et vingt-neuf dans les années bissextiles.

Il y a dans une année cinquante-deux semaines.

La semaine se compose de sept jours, qui sont : lundi, mardi, mercredi, jeudi, vendredi, samedi et dimanche. Le mot *dimanche* signifie jour dominical ou du Seigneur, Le dimanche est le jour du repos: tous les autres jours sont des jours de travail.

LE SOLEIL ET LA LUNE

Le soleil se lève à l'orient, et quand il se lève, il fait jour. Le soleil répand sa clarté sur les arbres, sur les maisons, sur les eaux: tout ce qu'il éclaire paraît éclatant et beau. Il nous donne la lumière, et la chaleur: il mûrit les blés, il mûrit les fruits.

Quand le soleil est sur le point de se lever le matin et que le jour commence, l'alouette matinale vole au haut des airs en chantant ses plus agréables chansons, comme pour saluer le retour de l'astre bienfaisant. Lorsque le soleil brille de tout son éclat au milieu du jour, nous ne pouvons pas le regarder: car il nous éblouit et nous aveugle. Il n'ya que l'aigle qui ait l'œil assez perçant pour le regarder fixement. Le soleil éclaire toutes les contrées de la terre. C'est l'œuvre la plus belle, la plus admirable qu'on puisse voir dans le monde entier.

La lune brille pour donner sa lumière pendant la nuit, lorsque le soleil est caché. La lumière de la lune est douce et modérée. Les étoiles brillent autour d'elle, mais elle paraît plus grande et plus éclatante que les étoiles : on dirait une belle perle

au milieu d'un grand nombre de petits diamants étincelants.

Quand vous êtes endormi, la lune avec ses doux rayons brille à travers vos rideaux et semble vous dire : «Dors, pauvre petit enfant fatigué, je ne troublerai pas ton sommeil. » Le rossignol chante pour elle, et chante mieux que tous les oiseaux de l'air. Parché sur une aubépine, il chante mélodieusement pendant toute la nuit, quand tout est calme et silencieux dans la nature.

LES SAISONS

Voici l'hiver maintenant, et avec l'hiver voici le froid. Il gèle. L'étang est gelé: la rivière est gelée: Voilà un homme qui patine: voilà des enfants qui glissent. Il neige. On ne voit plus ni le gazon, ni les allées sablées du jardin. La neige couvre les arbres et les haies. La neige est éclatante de blancheur: elle vient des nuages. Pendant l'hiver, la flamme brille dans le foyer, le coin du feu est agréable: on reçoit ses amis, les festins sont joyeux.

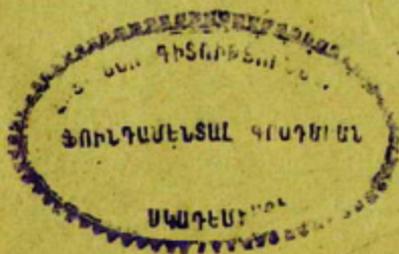
Après l'hiver vient le printemps : alors la chaleur est douce et bienfaisante: l'air est pur: les ruisseaux sont limpides, les prés sont fleuris. Alors il y a des tulipes, des primevères et d'autres fleurs charmantes. Les arbres se couvrent de fleurs et de feuilles vertes. Les oiseaux chantent agréablement : ils sont alors très-occupés à ramasser les morceaux de foin, de

mousse, de laine, pour bâtir leurs nids. Les jeunes agneaux bêlent en suivant leurs mères.

Après le printemps vient l'été. Alors le soleil est plus ardent, la chaleur est plus vive. Les jours sont longs. La lumière de la lune est plus éclatante. Les eaux sont tièdes, les bains sont agréables. Alors on fait la moisson, les fruits sont mûrs. Il y a des cerises, des groseilles, des fraises, des pêches, des prunes et d'autres fruits excellents. Il y a aussi de belles roses et de beaux œillets.

Lorsque l'été est passé, les jours deviennent plus courts: il reste peu de fleurs dans les champs et dans les jardins: les feuilles des arbres commencent à se faner pour tomber ensuite. L'air est plus froid: mais ce n'est pas encore l'hiver: c'est l'automne, riche en fruits. Il y a des pommes, des poires, des raisins, les noix et les noisettes sont mûres.

L'hiver, le printemps, l'été, l'automne, voilà les quatre saisons de l'année.

24

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՃՈՒԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

ՀՈՁԱԿԱՆՈՐ ԳԵՐԱԿԱՆՍՑ

Լառուսի, Կեռարի, Պռաշէի եւ Լառիվ Է Ֆլեռնիի

ՅՕՐԻՆԵՑ

Բ. Մ. ՊՕԶԱՃԵԱՆ

Ֆրանսերէն լեզուի լիակատար քերականութիւն մ'է սա, երկու մասի բաժնուած: Առաջին մասը կը խօսի բառագիտութեան, այն է բառից տեսակներուն, համաձայնութեան և անոնց կիրառութեան վրայ, հանդերձ գործնական ճոխ հրահանգներով: Երկրորդ մասը կը խօսի տրամաբանական լուծման և համաձայնութեան կանոններու նրբութեանց վրայ, հանդերձ օգտակար ծանօթութեամբք, այնպէս որ սոյն բազմաշխատ գործն իւր բազմադիմի կատարելութեամբք միակն է իւր տեսակին մէջ, և մեծապէս կը դիւրացնէ տիեզերահոշակ լեզուին ուսումնու Գին 7 դահեկան:

معرف نظارت جليله سنك رخصتیه طبع اوتشدر